Primăria
Municipiului
Chișinău

Accesul copiilor refugiați în instituțiile educaționale din municipiul Chișinău, provocări și bune practici, planuri pentru anul 2024

Criza refugiaților - o experiență fără precedent pentru Republica Moldova

Primăria
Municipiului
Chișinău

De la începutul războiului cca **1.023.385** ucraineni au fost forțați să traverseze granița Republicii Moldova, dintre care cca **30,00%** sunt **copii** de diferite vârste.

Conform datelor oficiale, la ziua de azi pe teritoriul municipiului Chișinău avem înregistrate **21 992** persoane refugiate din Ucraina beneficiare de protecție temporară, dintre care **5 860 copii**

Primăria
Municipiului
Chișinău

Tabel I. Repartizarea pe gen, vârstă și reședință: beneficiarii de protecție temporară
(01 martie 2023- 25 martie 2024, sursa: IGM)

Reședință	Femei						Bărbați						TOTAL
	0-4	5-11	12-17	18-59	60<	Total	0-4	5-11	12-17	18-59	60<	Total	
CHIŞINĂU (suburbii)	233	424	232	2098	497	3484	291	373	280	1991	195	3130	6614
CHIŞINĂU BOTANICA	200	262	146	1520	263	2391	216	339	176	1651	104	2486	4877
CHIŞINĂU BUIUCANI	104	162	83	832	172	1353	97	151	88	808	67	1211	2564
CHIŞINĂU CENTRU	90	150	92	857	181	1370	101	148	80	1011	81	1421	2791
CHIŞINĂU CIOCANA	80	110	36	562	103	891	67	109	60	557	44	837	1728
CHIŞINĂU RÎŞCANI	133	183	100	1075	224	1715	124	210	130	1143	96	1703	3418
Total în Municipiul Chișinău	840	1 291	689	6 944	1 440	11 204	896	1 330	814	7 161	587	10 788	21 992
Total în Republica Moldova	1456	2656	1644	13209	4253	23218	1528	2740	1881	10 044	1917	18110	41328

Total pe vârste (băieți și fete):

0-4 ani –1 736 copii
5-11 ani –2 621 copii
12-17 ani – 1 503 copii
18-59 de ani –14 105 adulți
60 ≤ 60 ani –2 027 adulți

Încadrarea temporară a copiilor refugiați în instituțiile din municipiul Chișinău

Primăria Municipiului Chișinău

De la începutul crizei refugiaților, în cadrul instituțiilor de învățământ preșcolar, școlar și extrașcolar din municipiul Chișinău, sunt încadrați copii de diferite vârste:

2389 elevi refugiați au fost înscriși în total (02.02.22-18.03.24) în școlile din municipiul Chișinău - (**861 de elevi** refugiați școlarizați la zi, 18.03.2024)

915 copii refugiați în total înscriși în grădinițele din municipiul Chișinău (**333 de copii** refugiați frecventează la zi, 18.03.2024)

Peste **3564 copii refugiați** au frecventat instituțiile extrașcolare din municipiul Chișinău

1260 de copii refugiați s-au odihnit în taberele de vară municipale

Primăria Municipiului Chișinău

Incluziunea copiilor refugiați în cadrul instituțiilor de educație timpurie prin activități:

- Programul de formare privind „Susținerea incluziunii copiilor refugiați în instituțiile de învățământ din municipiul Chișinău”;
- Programul de activități educative „Zilele solidarității”.
- Conversații cu părinții, realizarea profilului psihologic al copilului;
- Fiecare copil a primit consultații de la educator, care a contribuit la adaptarea cu succes în noul colectiv. Adaptarea și integrarea copiilor în diferite activități a fost la nivel de grupă, cât și în cadrul evenimentelor desfășurate în instituție.
- Copiii sunt familiarizați cu tradițiile și obiceiurile moldovenești.

Primăria Municipiului Chișinău

„Memorandum de Înțelegere între Municipiul Chișinău și UNICEF Moldova în acordarea asistenței tehnice pentru realizarea drepturilor copiilor și adolescenților în municipiul Chișinău.”

Asigurarea cu materiale didactice jocuri și jucării pentru **38,850 copii de vârstă preșcolară** și instruirea specialiștilor din cadrul instituțiilor de învățământ preșcolar. În cadrul aceluiași proiect au fost desfășurate cursuri de perfecționare pentru **60 de asistenți medicali** din instituțiile de educație timpurie; **32 de bucătari** și **180 de asistenți de educator,** în scopul îmbunătățirii calității serviciilor oferite.

- Anul 2022 - **4.762.500** MDL
- Anul 2023 - **1.293.900** MDL

Rambursarea cheltuielilor pentru alimentația copiilor refugiați:

- Anul 2022 - **1.250.000** MDL
- Anul 2023 - **3.219.500** MDL

Proiect de implementare a programului de studiere a limbii române în parteneriat cu Centrul de Caritate pentru Refugiați (CCR)

- IP Liceul Teoretic „Anton Cehov”
- Liceul Teoretic „N.V.Gogol”
- Liceul Teoretic „Mihail Lomonosov”
- Gimnaziul „Taras Șevcenco”

200 copii refugiați vor beneficia de suport calificat în studierea limbii române

Relații de colaborare cu partenerii de dezvoltare

3

Proiecte majore de capacitare, dezvoltare și fortificare a domeniul protecției copilului, aflate în derulare

Memorandumul de înțelegere între Ministerul Muncii și Protecției Sociale și UNICEF Moldova cu privire la acordarea asistenței tehnice pentru consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv a serviciilor sociale

19 866 344 lei

Memorandumul de înțelegere între Municipiul Chișinău și UNICEF Moldova: „Consolidarea sistemului de protecție a copilului, inclusiv a servicii sociale adresate copiilor”

22 922 724,07 lei

Parteneriatul dintre Asociația „Copiii Ploii” și Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului (DGPDC) a create Primul centru de zi, gratuit, pentru copiii cu boli rare și autism **„Fluturele Albastru** ”

1 180 000 lei

Realizări majore în implementarea Strategiei Municipale pentru protecția drepturilor copilului

Servicii nou CREATE în municipiul Chișinău

18

Servicii sociale create pe parcursul anilor 2022-2023

10

Centre de zi pentru familiile cu copii și copii aflați în situație de risc

5

Locuințe sociale asistate pentru tinerii cu statut de copil rămas temporar sau fără ocrotire părintească

1

Centru maternal de plasament cuplul mamă-copil (pentru copii 7-18 ani)

1

Centrul de zi pentru copii cu boli rare și autism ,,Fluturele Albastru”

1

Centru de zi pentru copii de la 04 luni la 3 ani (a fost extins cu 4 grupe)

Odihna de vară pentru copii și tineri

Organizarea odihnei și întremării copiilor din instituțiile de învățământ general din municipiul Chișinău, inclusiv a copii cu statut de refugiat, pentru perioada estivală 2022-2023.

26 463 copii au beneficiat de odihnă activă, inclusiv în jur de **1 260 copii cu statut de refugiat.**

Centrele Municipale de Tineret Chișinău

- Program municipal privind ghidarea în carieră a tinerilor
- „**Chișinău – capitala tinerilor activ implicați în piața muncii**”
- Program municipal de dezvoltare personală a tinerilor
- (**#EuCarieră, #EuSănătos, #EuOrator, #EuPersonalitate**)
- Cluburi de interese
- Program de educație financiară
- Program municipal de mentorat și coaching
- Lansarea aplicației mobile **„e-tineret”** destinată tinerilor

În total beneficiari **52 000 de tineri** din municipiul Chișinău, inclusiv **2300 tineri refugiați** din Ucraina

Primăria Municipiului Chișinău

„STARTUP pentru TINERI ȘI MIGRANȚI”

Peste **900 de persoane** s-au înregistrat pentru „instruire antreprenorială”, de la lansarea Programului Municipal „STARTUP pentru TINERI ȘI MIGRANȚI”, inclusiv **20 de tineri refugiați**.

Scopul programului este de a stimula antreprenoriatul în rândurile tinerilor și migranților din municipiul Chișinău, prin facilitarea lansării și dezvoltării afacerilor sustenabile și susținerea creării locurilor de muncă.

Primăria
Municipiului
Chișinău

Asistența medicală asigurată persoanelor refugiate din Ucraina

- Adresări pentru asistență medicală înregistrate în instituțiile medico-sanitare municipale - **15 520**
- Solicitări de asistență medicală primară - **12 995**
- Solicitări de asistență medicală staționară - **2 530**
- Solicitări de asistență medicală pentru copii - **8 400**
- Nașteri în spitalele municipale - **107**
- Solicitări de asistență medicală pentru gravide - **634**
- Refugiați cu statut de beneficiar de protecție temporară care **dețin asigurare medicală - 2 237**

Provocări:

Dinamica contingentului de copii din instituțiile de educație timpurie din or. Chișinău din ultimii 6 ani:

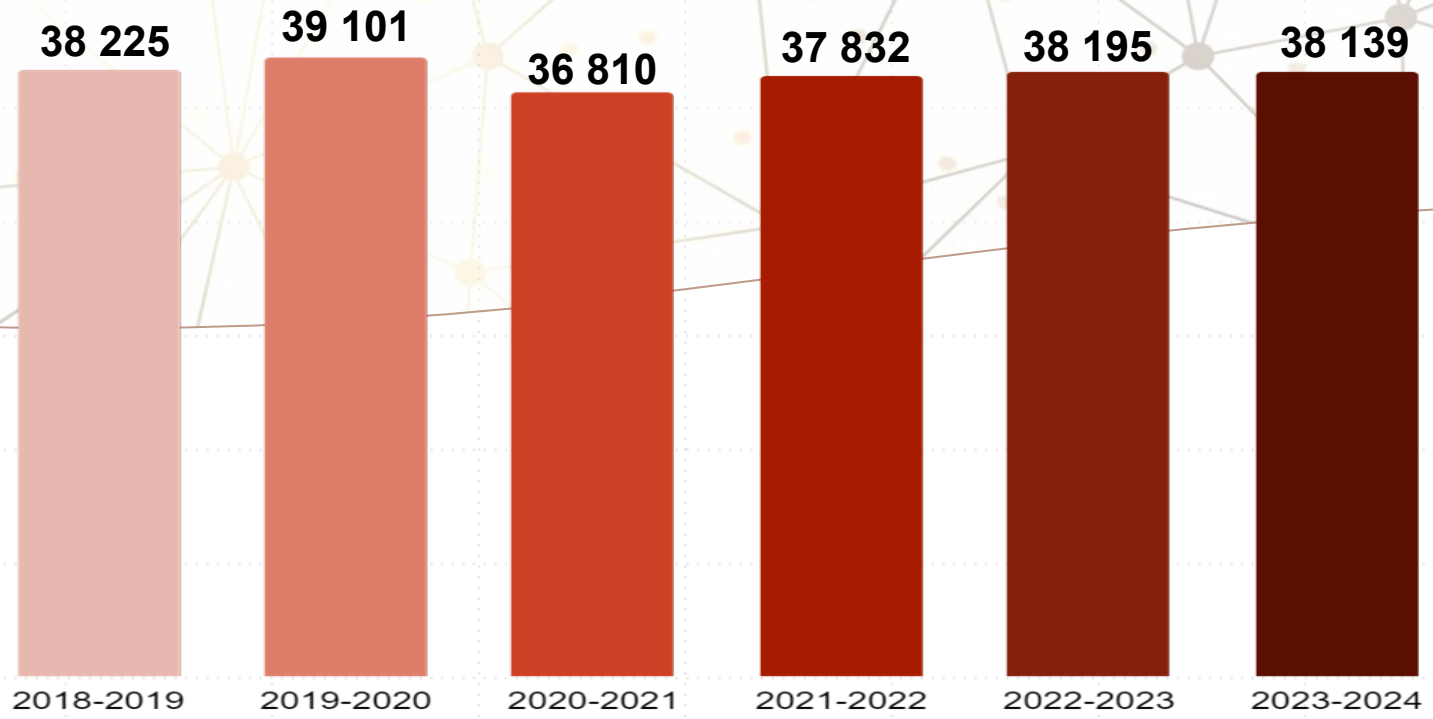

13 327 cereri în așteptare (0-2 ani) pentru un loc în grădinițele din municipiul Chișinău

Primăria Municipiului Chișinău

Dinamica contingentului de copii din instituțiile școlare din or. Chișinău din ultimii 6 ani:

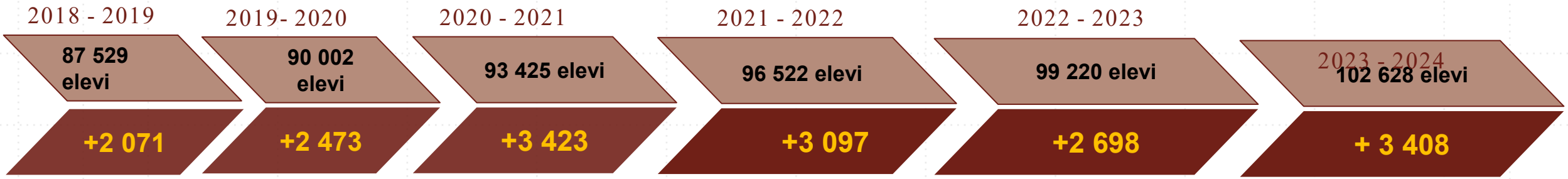

+17 000 de elevi în ultimii 6 ani

Primăria Municipiului Chișinău

Date statistice privind deschiderea grupelor noi în incinta instituţiilor de educaţie timpurie, anii 2019-2024

Asigurarea funcționalității eficiente a instituțiilor de învățământ general din municipiu este una din direcțiile prioritare ale Primăriei Municipiului Chișinău

În scopul satisfacerii cererii părinților, vizavi de asigurarea cu locuri în instituțiile de educație timpurie în perioada anilor 2019 - 2024 au fost deschise şi redeschise 154 grupe cu capacitate de cca. 4000 locuri.

- **2019 – 60 grupe în 21 edificii.**
- **2020 – 20 grupe în 12 edificii**
- **2021 – 19 grupe în 13 instituţii**
- **2022 – 28 grupe în 11 instituții**
- **2023 – 22 grupe în 6 instituții**
- **2024 – 5 grupe deja inaugurate în 3 instituții**

Primăria Municipiului Chișinău

Primăria
Municipiului
Chișinău

Deschiderea grădinițelor noi anii 2019 - prezent

În ciuda tuturor crizelor existente, Primăria Municipiului Chișinău a reușit să deschidă edificii noi de educație timpurie care sunt extrem de solicitate de către locuitorii municipiului.

IET nr. 155 + 14 grupe

LT „Kiril și Metodiu” + 4 grupe

Anul 2019 total – 60 grupe

Anul 2020 total – 20 grupe

IET nr. 79 + 6 grupe și 4 grupe noi în 2023

Primăria
Municipiului
Chișinău

Anul 2022 total – 28 grupe

IET nr. 18 + 3 grupe

LT „Mihail Lomonosov” + 4 grupe noi

IET nr. 3 + 5 grupe

Primăria
Municipiului
Chișinău

Anul 2023

total – 22 grupe

Grădinița în or. Sângera + 14 grupe

LT „Vasile Lupu” + 3 grupe

IET nr. 54 + bloc nou cu 3 grupe

Grădinița în com. Băcioi + 3 grupe

IET nr. 175 + 3 grupe

Primăria
Municipiului
Chișinău

Anul 2024

deja 5 grupe noi

IET nr. 125 + 3 grupe

IET nr. 141 + 1 grupă

Primăria
Municipiului
Chișinău

Proiecte mari propuse pentru anul 2024 privind consolidarea bazei tehnico-materiale, inclusiv proiecte în derulare, multianuale

- LTPA „Elena Alistar” – Buget total Proiect: 8.850.080,00 lei
- Complexul Educațional „STEAM” – Buget total Proiect: 14.900.074,92 lei
- Complexul Educațional „STEAM” (bloc de grădiniță) – Buget total Proiect: 100.000.000,00 lei
- IPLT Waldorf – Buget total Proiect: 11.559.997,60 lei
- Gradinita nr. 28 – Buget total Proiect: 60.000.000,00 lei
- Gimnaziul nr. 52 – Buget total Proiect: 70.000.000,00 lei
- Gimnaziul nr. 6 – Buget total Proiect: 96.000.000,00 lei

Gimnaziul nr. 52

- Str. Cornului nr. 10
- Capacitatea instituției după proiect, constituie 800 elevi
- Suprafață 7317,8 m2
- A fost alocată suma de 450 000 lei pentru realizarea proiectului tehnic de execuție
- Costul total al lucrărilor de reparație constituie cca **70 mln. lei**

Primăria Municipiului Chișinău

Grădinița nr. 28

- Str. Magda Isanos nr. 16
- Capacitatea instituției după proiect constituie 280 copii
- Primăria Municipiului Chișinău a realizat lucrări de reconstrucție a edificiului în proporție de 20 % în valoare de 11 595 026 lei.
- Pentru finisarea lucrărilor mai sunt necesare **aproximativ 38 mln. lei și 10 mln. pentru dotarea instituției**

Primăria Municipiului Chișinău

Gimnaziu nr. 6

- Bd. Cuza-Vodă, 17/3
- Capacitatea instituției după proiect constituie 1568 elevi
- Suprafață 9103,4 m2
- A fost elaborat proiectul de efectuare al lucrărilor de reparație
- La etapa actuală, au fost realizate lucrări de reparație în sumă de 13 875 600 lei
- Pentru a finaliza proiectul este necesară sumă de **82,3 mln. lei**

Primăria
Municipiului
Chișinău

Complexul Educațional STEAM

- str. Gheorghe Cașu 10
- Capacitatea instituției după proiect, constituie 1.000 de elevi
- Lucrări de reparație generală a blocurilor "A" și "B", suma totală a contractului constituie: 25 992 000 lei
- Pentru finalizarea lucrărilor de reparație și al dotărilor mai este nevoie de cca **20 mln. lei**

Blocul pentru școală

Primăria Municipiului Chișinău

Complexul Educațional STEAM (blocul pentru grădiniță)

- str. Gheorghe Cașu 33
- Capacitatea instituției după proiect, constituie 300 copii
- A fost realizată schița de proiect
- Costul total al lucrărilor de reparație constituie cca **100 mln. lei**

Primăria Municipiului Chișinău

Impact...

+ 3650 copii pot beneficia de acces la educație de calitate în municipiul Chișinău

Necesitățile de intervenție în scopul asigurării unui proces educațional de calitate

1. **Extinderea infrastructurii educaționale** prin deschiderea a noi instituții de învățământ, școlare și preșcolare (pentru fiecare sector al capitalei câte 1 școală nouă, câte o grădiniță în sectoarele cu solicitare mare)

2. **Formarea cadrelor didactice**, manageriale și auxiliare în vederea dezvoltării competențelor profesionale;

3. **Dotarea instituțiilor de învățământ** cu tehnică și echipament performant.

Dezvoltarea și investiția în ofertele educaționale ale Primăriei Municipiului Chișinău, ar oferi persoanelor refugiate posibilitatea integrării și accesarea unor job-uri

- **1023 cetățeni ucraineni sunt angajați oficial în mun. Chișinău**
- **Peste 94 angajatori oferă în prezent circa 905 locuri de muncă vacante, disponibile pentru refugiați/te**

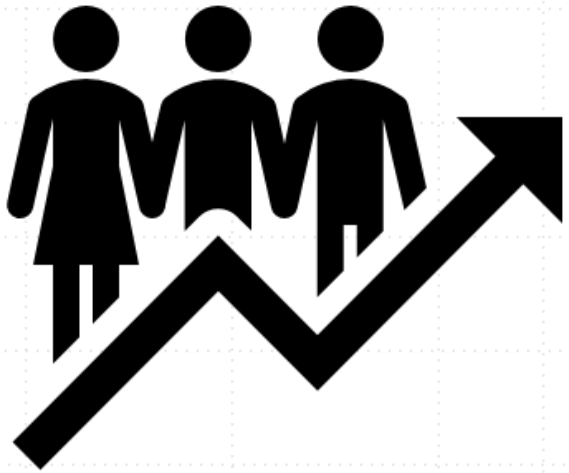

Primăria
Municipiului
Chișinău

Exemplu de incluziune socială a refugiaților din Ucraina

Raisa Sakaliuk este de meserie educatoare pentru grupele de copii cu vârstă preșcolară. Aceasta a fost angajată în calitate de cadru didactic în Centrul Orășenesc al Tinerilor Naturaliști din Chișinău.

Raisa Sakaliuk, refugiată din Ucraina: „ *Pe 6 martie 2022 am venit din Kiev în Chișinău. Sunt aici împreună cu fiul deja de doi ani. Copilul merge la școală cu predare în limba rusă. El s-a adaptat bine, și-a făcut prieteni noi și are o comunicare bună cu semenii, fapt pentru care sunt extrem de bucuroasă. La ușa Centrului Orășenesc al Tinerilor Naturaliști am bătut din dorința de a munci. Aveam nevoie de un post de lucru, iar despre activitatea centrului am auzit de la cunoștințe. În Kiev am lucrat la grădiniță, dar acum, activitatea instituției este pusă pe stop...* ”

„Sunt angajată pe bază de contract de muncă, stagiul profesional continuă, fapt pentru care sunt recunoscătoare. Salariul mă ajută să supraviețuiesc. Nu știu ce aș fi făcut fără acest suport. Pentru comunitatea ucraineană, acest centru este un colac de salvare, o a doua casă. Lecțiile le petrec în limba ucraineană fapt pentru care părinții au doar cuvinte de gratitudine. Sunt foarte bucuroasă pentru faptul că am nimerit aici, în acest colectiv unde predomină o relație caldă. Din momentul în care am intrat, am simțit o atmosferă minunată. Toți se susțin reciproc, ni se oferă condiții depline pentru activitate.”

www.help.chisinau.md
www.proiecte.chisinau.md